एकाग्रता यशोबीजम

ग्रामोन्नती मंडळ

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (B.Ed.)

वारूळवाडी, नारायणगाव, ता. जुन्नर, जि. पुणे. ४१०५०४

TEACHING COMPETENCY III

छात्रसेवाकाल

B.Ed. Course Code 205

FIRST YEAR 2025 - 2026

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव : संके [illegible] [illegible]

छात्रसेवाकाल शाळेचे नाव : प्राथमिक विद्यालय गुंजाळवाडी

परीक्षा क्रमांक : 56130 हजेरी क्रमांक : 32

GRAMONNATI MANDAL

COLLEGE OF EDUCATION (B.Ed.)

Warulwadi, At Post Narayangaon Tal - Junnar, Dist. Pune

एकाग्रता यशोबीजम

CERTIFICATE

Department of Course No. 205
Teaching Competency III
Internship

This is to certify that

Mr./Miss. [illegible]

has satisfactory carried out required Internal Assessment Work prescribed by the SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY for the First Year B.Ed. Course and this internal assessment represent his/her bonafide work in the year 2025-2026

30/3/26
In charge
Course No. 205

30/3/26
Chairman
Internal Evaluation Committee

Principal
Gramonnati Mandal's
B.Ed. College
Narayangaon Dist. Pune

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

विषय संकेतांक : २०५

छात्रसेवाकाळ मूल्यमापन तक्ता

Activity	Date	Name of the Activity	Marks out of	Obtain Marks	Prof. Sign.
Phase I	23/2/26	Pre-Internship (Orientation and Understanding the School	50	38	28/3/26
Phase II	27/2/26	Observation of four classroom lesson of Experience Teachers	50	39	28/3/26
	4/3/26	Preparation of Lesson Plan Method I	100	79	
	5/3/26	Preparation of Lesson Plan Method I	100	78	
	12/3/26	Co-curricular and extra-curricular Activity Report	50	39	
	18/3/26	Report on Assistance in evaluation – Related work	50	40	
		Total of Phase II	350	275	
Phase III	23/3/26	Reflection Essay, Feedback by school teacher and presentation	50	39	28/3/26
		Total of Phase I + Phase II + Phase III	450	352	28/3/26

39/50

28/03/2026

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

EVALUATION SCHEME

Lesson observation of experienced School Teachers Preferably two of each school Subject

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Clarity and organization of information माहितीची स्पष्टता व मांडणीची सुसूत्रता				✓	
2	Relevance and accuracy of school details शाळेच्या माहितीची सुसंगती व अचूकता			✓		
3	Presentation of institutional vision, mission and objectives संस्थेचा दृष्टीकोन, ध्येय व उद्दिष्टे यांचे सादरीकरण				✓	
4	Description of infrastructure and facilities पायाभूत सुविधा व सोयींचे वर्णन					✓
5	Details of staff and student strength शिक्षक व विद्यार्थ्यांची संख्या व माहिती				✓	
6	Curricular and co-curricular activities शैक्षणिक व सहशालेय उपक्रम			✓		
7	Inclusion of photographs, charts,and supporting documents छायचित्रे, चार्ट्स व पूरक माहितीचा समावेश				✓	
8	Language, grammar, and presentation भाषा, व्याकरण व सादरीकरण			✓		
9	Originality and creativity मौलिकता व सर्जनशीलता				✓	
10	Overall completeness and neatness एकूण पूर्णता व स्वच्छता				✓	
	Total Marks - 50	38				

Qualitative Feedback, (if any) :

शाळेची संपूर्ण माहिती सादरीकरण उद्देश पूर्वक केले.

Signature of Professor In-charge

प्रस्तावना

बी. एड. प्रथम वर्षातील सेमिस्टर दोन मध्ये छत्रपतीसंभाजीनगर एक महिन्याचा छात्रसेवाकाल हा शिक्षक प्रशिक्षण प्रक्रियेतील अत्यंत महत्वाचा घटक आहे. या कालावधीत विद्यार्थी प्रत्यक्ष शाळेच्या वातावरणात अध्यापन, व्यवस्थापन व विद्यार्थ्यांशी संवाद यांचा अनुभव घेतात. सैद्धांतिक ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करण्याची संधी या प्रात्यक्षिकामुळे मिळते. अध्यापन नियोजन, घटक सादरीकरण, मूल्यमापन पद्धती आणि शैक्षणिक साधनांचा प्रभावी वापर याबाबत कौशल्य विकसित होते. तसेच विद्यार्थ्यांच्या वैयक्तिक व सामाजिक गरजांचा जाणीव होते. शाळेतील दैनंदिन कार्यप्रणाली, सहशालेय उपक्रम व शिस्त यांचे निरीक्षण करून शिक्षक म्हणून आवश्यक गुण आत्मसात करता येतात. या इंटर्नशिपमुळे आत्मविश्वास, नेतृत्वगुण व संवादकौशल्य यांचा विकास होतो.

छात्र शिक्षकांना शाळेच्या कामकाजाची प्रत्यक्ष माहिती मिळावी यासाठी आमच्या गटाची इंटर्नशिप माध्यमिक विद्यालय गुंजनवाडी या शाळेमध्ये आयोजित करण्यात आली होती दि. 23 फेब्रुवारी 2026 ते 23 मार्च 2026 या कालावधीत प्रत्यक्ष शाळेत छात्रसेवाकाल पूर्ण करण्यात आला.

छात्रसेवाकाळ शाळा माहिती

शाळेचे नाव : ग्रामोन्नती मंडळ, नारायणगावचे माध्यमिक विद्यालय

शाळेचा पत्ता : मु. पो. गुंजाळवाडी, ता. जुन्नर जि. पुणे.

शाळेची स्थापना : स्थापना 1998

शाळेच्या व्यवस्थापनाचा प्रकार : अनुदानित

संलग्न बोर्ड : महाराष्ट्र बोर्ड

शिक्षणाचे माध्यम : मराठी माध्यम

चालवले जाणारे वर्ग : 8 वी ते 10 वी

शाळेची वेळ : स. 10 ते सायं 5.00

एकूण विद्यार्थी संख्या (मुले / मुली) : मुले 70 मुलिया 110

मुख्याध्यापकाचे नाव : सौ. खांडे एस.जे.

शाळेचे व्हिजन (ध्येय) : विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण संस्कारयुक्त व तंत्रज्ञानाधारित शिक्षण देऊन त्यांचा सर्वांगीण विकास घडवणे तसेच त्यांना आत्मनिर्भर जबाबदार व अदर्श नागरिक बनवणे.

शाळेचे मिशन (उद्दिष्ट) : विद्यार्थ्यांमध्ये शैक्षणिक गुणवत्ता नैतिक मूल्ये सामाजिक जाणीव व कौशल्य विकास घडवून आधुनिक शिक्षणाच्या माध्यमातून शैक्षणिक व सामाजिक विकास साधणे.

शालेय कर्मचाऱ्यांशी संवाद साधणे आणि शाळेच्या दैनंदिन कामकाजाचे प्रत्यक्ष निरीक्षण

शालेय उपक्रम आणि पद्धती (School Activities and Practices):
शालेय परिपाठ (Assembly), सह-शालेय आणि अवांतर उपक्रम, मूल्यमापन पद्धती आणि शिक्षक-पालक संघ (PTA) यांचा सहभाग यावर अहवाल लिहा.

① शालेय परिपाठ :—

या शाळेत दररोज वर्गनिहाय परिपाठ घेतला जातो. परिपाठामध्ये शालेय गीत, शालेय प्रार्थनेमध्ये ठरवून दिलेल्या विद्यार्थ्यांना संधी देऊन विद्यार्थ्यांकडून व्यायाम करून घेतला जातो. ज्यामुळे त्यांच्या शारीरिक तंदुरुस्तीला चालना मिळते.

② सह-शालेय उपक्रम —

— शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांच्या विकासासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन केले जाते. यामध्ये वक्तृत्व, वादविवाद, निबंध लेखन, गायन, कविता वाचन, प्रश्नमंजुषा, स्पर्धा, मेहंदी स्पर्धा, हस्ताक्षर स्पर्धा यांचा समावेश होतो.

③ अवांतर उपक्रम :—

— शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अवांतर उपक्रमांना विशेष प्राधान्य दिले जाते. क्रीडा क्षेत्रात कबड्डी, खो-खो, क्रिकेट, बास्केटबॉल खेळांसाठी सुविधा उपलब्ध आहेत.

सदरचे एन.सी.सी. योगासन परिपाठ यासारखे उपक्रम घेतले जातात.

विद्यार्थी समुदाय (Student Community):
विद्यार्थ्यांची पार्श्वभूमी, सर्वसमावेशकता (Inclusivity), शिस्त आणि शैक्षणिक परस्पर संबंधांचे वर्णन करा.

* हि शाळा मुलींची शाळा असल्यामुळे उद्दिष्टांना विद्यार्थिनी केंद्रित कटुंबातील आहेत.

* उद्दिष्टांना विद्यार्थिनी कुटुंबातील शाळेतील शिक्षण घेणाऱ्या पहिल्या पिढीतील आहेत.

* त्यामुळे विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक मुक्त वातावरणात शिक्षणाची संधी दिली जाते.

* शासनाच्या RTE कायद्यानुसार 25% विद्यार्थ्यांना इयत्ता पहिलीत प्रवेश दिला जातो. या विद्यार्थ्यांना इयत्ता आठवीपर्यंत मोफत शिक्षण दिले जाते.

* शाळेत विद्यार्थ्यांचा अभ्यास काटेकोरपणे नियमित पद्धतीने घेतात.

* शाळेत सामान्य विद्यार्थ्यांसाठी वेट मॅक्स पद्धतीचा वापर. विद्यार्थ्यांना शाळेत विद्या वाढीचा शैक्षणिक स्वरूपाची शिक्षा दिली जाते. ज्यामुळे शिस्तही होते आणि शिस्तही राखली जाते.

* शाळेत शिक्षक व विद्यार्थी यांच्यात स्नेहपूर्ण आणि सकारात्मक संबंध आहेत.

वैयक्तिक चिंतन (Personal Reflection):
शालेय व्यवस्थापनाबद्दल तुम्ही काय शिकलात, तुम्हाला प्रेरणादायी वाटलेल्या गोष्टी आणि सुधारणेसाठी तुमच्या सूचना यावर तुमचे मत मांडा.

* या शाळेत इंटर्नशिप करताना मला शालेय व्यवस्थापनाबद्दल अनेक महत्वाच्या गोष्टी शिकायला मिळाल्या. शाळेचे नियोजनबद्ध कामकाज, वेळेचे काटेकोर पालन, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा प्रभावी समन्वय आणि विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी केलेले प्रयत्न हे विशेषत: जाणवले.

* या शाळेतील काही गोष्टी मला विशेष प्रेरणादायी वाटल्या.
उदा. विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धा परीक्षा व उपक्रमांमध्ये सहभागी करून त्यांचा आत्मविश्वास वाढविणे.

* विद्यार्थ्यांशी शिक्षकांचा असलेला स्नेहपूर्ण व मार्गदर्शक दृष्टिकोनही शिकण्यासारखा आहे.

* सध्याच्या शाळेच्या अधिक उन्नतीसाठी काही सुधारणा करता येऊ शकतात.
उदा. अधिक डिजिटल साधनांचा वापर वाढवणे.

* प्रत्येक वर्गात स्मार्ट बोर्डची सुविधा उपलब्ध करून देणे.

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

EVALUATION SCHEME

Evaluation Criteria : Lesson Observation Report

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Evaluation Criteria	1	2	3	4	5
1	Completeness of Reports-Four observation Reports, proper format, essential details such as tital, date, teacher's name, class, and subject अहवालांची पूर्णता चारही पाठ निरीक्षण अहवाल, योग्य स्वरूप, शीर्षक, दिनांक, शिक्षकाचे नाव, इयत्ता आणि विषय यासारखी सर्व आवश्यक माहिती.				✓	
2	Clarity of observation Notes-Clear, well-organized, systematic notes for each lesson निरीक्षण नोंदीची स्पष्टता–स्पष्ट,सुबध्द,प्रत्येक तासासाठी पध्दतशीर नोंदी.			✓		
3	Identification of Teaching Methods and Strategies-Teaching Methods, techniques, classroom practices effectively used by teacher अध्यापन पध्दती व धोरणांची ओळख–शिक्षक वापरलेल्या अध्यापन पध्दती, तंत्रे, वर्गातील व्यवहार				✓	
4	Analysis of Teaching-Learning Process-Lesson structure, student engagement, TLM/ICT use, interaction patterns अध्यापन–शिकण्या प्रक्रियेचे विश्लेषण–पाठ रचना, विद्यार्थ्यांचा सहभाग. TLM/ICT वापर, संवाद पध्दती					✓
5	Reflection and Professional Insight-Learning points, good practices suggestions for self-improvement. चिंतन व व्यावसायिक अंतर्दृष्टी– शिकलेले मुद्दे, चांगल्या पध्दती, स्वत:साठी सुधारणा सूचना.				✓	
6	Presentation and Neatness-Neatly written or typed, well-structured, free from language or formatting errors. मांडणी व स्वच्छता–स्वच्छ, सुबध्द, भाषिक व स्वरूपात्मक चुका नाहीत.			✓		
7	Timeliness and Regularity-Submitted on time, teacher and mentor signatures. वेळेवरता व नियमितता– वेळेवर सादर, शिक्षक व मार्गदर्शक स्वाक्षरी				✓	
8	Integration with Theory- Connection with educational theories or principles from coursework. सिध्दांताशी एकत्रीकरण – अभ्यासक्रमातील शैक्षणिक सिध्दांत किंवा तत्वांशी संबंध.					✓
9	Observation Objectivity - Unbiased, Factual, evidence-based from classroom. निरीक्षणातील वस्तुनिष्ठता – निष्पक्ष, वस्तुनिष्ठ, वर्गातील पुराव्यावर आधारित.				✓	
10	Overall Quality and Effort - Sincerity, consistent effort, professional approach in reports. एकूण गुणवत्ता व प्रयत्न – प्रामाणिकता, सातत्यपूर्ण प्रयत्न, व्यावसायिक दृष्टीकोन.			✓		
	Total Marks - 50	39				

Qualitative Feedback, (if any) :

निरीक्षण सकल त्यांची
नोंदी अत्युत्तम व योग्य

Signature of Professor In-charge

25/3/26

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

Phase II Report based on Experienced Teacher's Lesson Observation

Lesson Observation Format - Experienced School Teacher

Name of Student Teacher : सपके ओमा अरुण Roll No. : 32

Name of School : माध्यमिक विद्यालय गुंजाळवाडी

Name of Observed Teacher : श्री. काळे व्ही. बी.

Subject : गणित

Standard : 8 वी Division : अ Date : 24/2/26 Duration : 30 मि.

Topic

No.	Observation Aspect / निरीक्षण घटक	Points to be Noted / Student Teacher's Remarks नोंदवायचे मुद्दे / विद्यार्थी - शिक्षकाची निरीक्षणे
1	Introduction / Motivation : How was the topic introduced ? Was it linked to provious knowledge ? परिचय / प्रेरणा : विषय कसा ओळख करून देण्यात आला ? पूर्वज्ञानाशी संबंध जोडला का ?	पूर्वज्ञानावर आधारित शंका प्रश्नांद्वारे विषयाची ओळख करून दिली.
2	Teaching - Learning Process : Sequence of activities, strategies, interaction pattern, and methods used. अध्यापन-अधिगम प्रक्रिया : क्रियाकलापांचा क्रम, धोरणे, संवाद पध्दती व वापरलेल्या पध्दती.	विविध अध्यापन पद्धतींचा वापर केला.
3	Use of Teaching Aids / ICT : Relevance and effectiveness of teaching aids. शैक्षणिक साधनांचा / आयसीटीचा वापर : साधनांची सुसंगती व परिणामकारकता.	पाठाला पूरक अशा शैक्षणिक साधनांचा परिणामकारक वापर P.P.T.
4	Student Participation : Level of engagement, responses, questioning, group work, etc. विद्यार्थी सहभाग : सहभागाचे पातळी, प्रतिसाद, प्रश्न विचारणे, गटकार्य इ.	प्रश्न उत्तरे आणि चर्चेत विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त व सक्रिय सहभाग होता.
5	Teacher's Communication : Clarity, language, tone, gestures, and enthusiasm शिक्षकांचा सवांद : स्पष्टता, भाषा, आवाजाचा सूर, हावभाव व उत्साह	भाषा स्पष्ट शुद्ध आणि आवाजातील चढउतार प्रभावी.
6	Classroom Management : Discipline, time management handling of materials and transitions वर्गव्यवस्थापन : शिस्त, वेळेचे नियोजन, साधनांचा वापर व क्रियाकलापांतील संक्रमण.	संपूर्ण तासाचा वर्गात आणि शिस्त राखली.
7	Questioning Techniques : Variety, purpose, distribution and encouragement of thinking skills. प्रश्न विचारण्याच्या तंत्रा : विविधता, उद्देश, वितरण व विचारशक्ती वाढविणे.	विद्यार्थ्यांच्या विचारशक्तीला चालना देणारे प्रश्न विचारले.
8	Assessment / Evaluation : Type of evaluation used (oral, written, observation), effectiveness of feedback. मुल्यमापन : वापरलेले प्रकार (मौखिक, लेखी, निरीक्षणात्मक), अभिप्रायाची परिणामकारकता	अध्यापन करत असताना मौखिक प्रश्नांद्वारे आकलनाची खात्री केली.
9	Conclusion / Recapitulation : How the lesson was summarized and related to students life experiences. निष्कर्ष / पुनरावलोकन : धडा कसा संक्षिप्त केला व विद्यार्थ्यांच्या जीवनानुभवाशी जोडला ?	सर्व मुद्द्यांचा आढावा घेऊन सारांश मांडला.
10	Overall Effectiveness : Overall impression of the teacher's performance and students learning. एकूण परिणामकारकता : शिक्षकाच्या अध्यापनाची व विद्यार्थ्यांच्या शिकण्याची एकूण छाप.	शिक्षकांचे विषयावरील प्रभुत्व आणि अध्यापन कौशल्य वाखाणण्याजोगे होते.

Qualitative Feedback, (if any) :

निरीक्षण समाधानी आहे.

Signature of Professor In-charge

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

Phase II Report based on Experienced Teacher's Lesson Observation

Lesson Observation Format - Experienced School Teacher

Roll No. : 32

Name of Student Teacher : [illegible]
Name of School : आदर्श विद्यालय गुलमर्डी
Name of Observed Teacher : श्री. [illegible]
Subject : गणित
Standard : 8 वी Division : अ Date : 25/2/26 Duration : 30 मि.
Topic

No.	Observation Aspect / निरीक्षण घटक	Points to be Noted / Student Teacher's Remarks नोंदवायचे मुद्दे / विद्यार्थी – शिक्षकाची निरीक्षणे
1	Introduction / Motivation : How was the topic introduced ? Was it linked to provious knowledge ? परिचय / प्रेरणा : विषय कसा ओळख करून देण्यात आला ? पूर्वज्ञानाशी संबंध जोडला का ?	[illegible]
2	Teaching - Learning Process : Sequence of activities, strategies, interaction pattern, and methods used. अध्यापन–अधिगम प्रक्रिया : क्रियाकलापांचा क्रम, धोरणे, संवाद पध्दती व वापरलेल्या पध्दती.	[illegible]
3	Use of Teaching Aids / ICT : Relevance and effectiveness of teaching aids. शैक्षणिक साधनांचा / आयसीटीचा वापर : साधनांची सुसंगती व परिणामकारकता.	[illegible]
4	Student Participation : Level of engagement, responses, questioning, group work, etc. विद्यार्थी सहभाग : सहभागाचे पातळी, प्रतिसाद, प्रश्न विचारणे, गटकार्य इ.	[illegible]
5	Teacher's Communication : Clarity, language, tone, gestures, and enthusiasm शिक्षकांचा सवांद : स्पष्टता, भाषा, आवाजाचा सूर, हावभाव व उत्साह	[illegible]
6	Classroom Management : Discipline, time management handling of materials and transitions वर्गव्यवस्थापन : शिस्त, वेळेचे नियोजन, साधनांचा वापर व क्रियाकलापांतील संक्रमण.	[illegible]
7	Questioning Techniques : Variety, purpose, distribution and encouragement of thinking skills. प्रश्न विचारण्याच्या तंत्रा : विविधता, उद्देश, वितरण व विचारशक्ती वाढविणे.	[illegible]
8	Assessment / Evaluation : Type of evaluation used (oral, written, observation), effectiveness of feedback. मुल्यमापन : वापरलेले प्रकार (मौखिक, लेखी, निरीक्षणात्मक), अभिप्रायाची परिणामकारकता	[illegible]
9	Conclusion / Recapitulation : How the lesson was summarized and related to students life experiences. निष्कर्ष / पुनरावलोकन : धडा कसा संक्षिप्त केला व विद्यार्थ्यांच्या जीवनानुभवाशी जोडला ?	[illegible]
10	Overall Effectiveness : Overall impression of the teacher's performance and students learning. एकूण परिणामकारकता : शिक्षकाच्या अध्यापनाची व विद्यार्थ्यांच्या शिकण्याची एकूण छाप.	[illegible]

Qualitative Feedback, (if any) : [illegible]

Signature of Professor In-charge

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

Phase II Report based on Experienced Teacher's Lesson Observation

Lesson Observation Format - Experienced School Teacher

Roll No. : 32

Name of Student Teacher : [illegible]
Name of School : आदर्श विद्यालय गुलमर्डी
Name of Observed Teacher : श्री. [illegible]
Subject : गणित
Standard : 8 वी Division : अ Date : 25/2/26 Duration : 30 मि.
Topic

No.	Observation Aspect / निरीक्षण घटक	Points to be Noted / Student Teacher's Remarks नोंदवायचे मुद्दे / विद्यार्थी – शिक्षकाची निरीक्षणे
1	Introduction / Motivation : How was the topic introduced ? Was it linked to provious knowledge ? परिचय / प्रेरणा : विषय कसा ओळख करून देण्यात आला ? पूर्वज्ञानाशी संबंध जोडला का ?	[illegible]
2	Teaching - Learning Process : Sequence of activities, strategies, interaction pattern, and methods used. अध्यापन–अधिगम प्रक्रिया : क्रियाकलापांचा क्रम, धोरणे, संवाद पध्दती व वापरलेल्या पध्दती.	[illegible]
3	Use of Teaching Aids / ICT : Relevance and effectiveness of teaching aids. शैक्षणिक साधनांचा / आयसीटीचा वापर : साधनांची सुसंगती व परिणामकारकता.	[illegible]
4	Student Participation : Level of engagement, responses, questioning, group work, etc. विद्यार्थी सहभाग : सहभागाचे पातळी, प्रतिसाद, प्रश्न विचारणे, गटकार्य इ.	[illegible]
5	Teacher's Communication : Clarity, language, tone, gestures, and enthusiasm शिक्षकांचा सवांद : स्पष्टता, भाषा, आवाजाचा सूर, हावभाव व उत्साह	[illegible]
6	Classroom Management : Discipline, time management handling of materials and transitions वर्गव्यवस्थापन : शिस्त, वेळेचे नियोजन, साधनांचा वापर व क्रियाकलापांतील संक्रमण.	[illegible]
7	Questioning Techniques : Variety, purpose, distribution and encouragement of thinking skills. प्रश्न विचारण्याच्या तंत्रा : विविधता, उद्देश, वितरण व विचारशक्ती वाढविणे.	[illegible]
8	Assessment / Evaluation : Type of evaluation used (oral, written, observation), effectiveness of feedback. मुल्यमापन : वापरलेले प्रकार (मौखिक, लेखी, निरीक्षणात्मक), अभिप्रायाची परिणामकारकता	[illegible]
9	Conclusion / Recapitulation : How the lesson was summarized and related to students life experiences. निष्कर्ष / पुनरावलोकन : धडा कसा संक्षिप्त केला व विद्यार्थ्यांच्या जीवनानुभवाशी जोडला ?	[illegible]
10	Overall Effectiveness : Overall impression of the teacher's performance and students learning. एकूण परिणामकारकता : शिक्षकाच्या अध्यापनाची व विद्यार्थ्यांच्या शिकण्याची एकूण छाप.	[illegible]

Qualitative Feedback, (if any) : [illegible]

Signature of Professor In-charge

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

Phase II Report based on Experienced Teacher's Lesson Observation

Lesson Observation Format - Experienced School Teacher

Name of Student Teacher : [illegible] Roll No. : 32
Name of School : माध्यमिक विद्यालय गुंजाळवाडी
Name of Observed Teacher : सौ. जाधवाडे एस. एन.
Subject : मराठी
Standard : 9वी Division : अ Date : 27/2/26 Duration : [illegible]
Topic

No.	Observation Aspect / निरीक्षण घटक	Points to be Noted / Student Teacher's Remarks नोंदवायचे मुद्दे / विद्यार्थी - शिक्षकाची निरीक्षणे
1	Introduction / Motivation : How was the topic introduced ? Was it linked to provious knowledge ? परिचय / प्रेरणा : विषय कसा ओळख करून देण्यात आला ? पूर्वज्ञानाशी संबंध जोडला का ?	निसर्गातील आधारित जीवनावर आधारित प्रश्न विचारून प्रेरणा [illegible]
2	Teaching - Learning Process : Sequence of activities, strategies, interaction pattern, and methods used. अध्यापन-अधिगम प्रक्रिया : क्रियाकलापांचा क्रम, धोरणे, संवाद पध्दती व वापरलेल्या पध्दती.	कवितेचे [illegible] आदिवासी [illegible] पद्धतीचा [illegible]
3	Use of Teaching Aids / ICT : Relevance and effectiveness of teaching aids. शैक्षणिक साधनांचा / आयसीटीचा वापर : साधनांची सुसंगती व परिणामकारकता.	कविता अध्याय [illegible] प्रश्नांचा चित्र व [illegible] लेखनाचा वापर.
4	Student Participation : Level of engagement, responses, questioning, group work, etc. विद्यार्थी सहभाग : सहभागाचे पातळी, प्रतिसाद, प्रश्न विचारणे, गटकार्य इ.	प्रश्नोत्तरांच्या माध्यमातून वर्गातील विद्यार्थ्यांना [illegible] सक्रिय केले.
5	Teacher's Communication : Clarity, language, tone, gestures, and enthusiasm शिक्षकांचा सवांद : स्पष्टता, भाषा, आवाजाचा सूर, हावभाव व उत्साह	शिक्षकांचा आवाज स्पष्ट आणि [illegible] होता.
6	Classroom Management : Discipline, time management handling of materials and transitions वर्गव्यवस्थापन : शिस्त, वेळेचे नियोजन, साधनांचा वापर व क्रियाकलापांतील संक्रमण.	वेळेचे योग्य नियोजन वर्गातील शिस्त आणि साहित्याचे व्यवस्थापन [illegible]
7	Questioning Techniques : Variety, purpose, distribution and encouragement of thinking skills. प्रश्न विचारण्याच्या तंत्रा : विविधता, उद्देश, वितरण व विचारशक्ती वाढविणे.	विविधतापूर्ण आणि विचार [illegible] प्रश्न [illegible] विविध प्रकारचे प्रश्न [illegible]
8	Assessment / Evaluation : Type of evaluation used (oral, written, observation), effectiveness of feedback. मुल्यमापन : वापरलेले प्रकार (मौखिक, लेखी, निरीक्षणात्मक), अभिप्रायाची परिणामकारकता	कविता [illegible] [illegible] मूल्यमापन केले.
9	Conclusion / Recapitulation : How the lesson was summarized and related to students life experiences. निष्कर्ष / पुनरावलोकन : धडा कसा संक्षिप्त केला व विद्यार्थ्यांच्या जीवनानुभवाशी जोडला ?	कवितेतील विरहपूर्ण आठवणी [illegible] स्पष्ट [illegible] प्रश्नांचा [illegible] केला.
10	Overall Effectiveness : Overall impression of the teacher's performance and students learning. एकूण परिणामकारकता : शिक्षकाच्या अध्यापनाची व विद्यार्थ्यांच्या शिकण्याची एकूण छाप.	एकूण अध्यापन कविता [illegible] आणि [illegible] प्रतिसाद [illegible]

Qualitative Feedback, (if any) :

केलेले निरीक्षण योग्य व चांगले.

Signature of Professor In-charge

पाठ टाचण

विकसन

ग्रामोन्नती मंडळ

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (B.Ed.)

वारूळवाडी, नारायणगाव, ता. जुन्नर, जि. पुणे. ४१०५०४

FIRST YEAR INTERNSHIP PROGRAMME

छात्रसेवाकाल अध्यापन (INTERNSHIP TEACHING LESSON NOTE)

विषय (SUBJECT) विज्ञान दिनांक (DATE) 4/3/2026

विद्यार्थ्याचे नाव (STUDENT NAME) लेके ओम संजय

शाळेचे नाव (NAME OF SCHOOL) माध्यमिक विद्यालय गुंजाळवाडी

इयत्ता (STD) 7 वी तुकडी (DIV) अ वेळ (TIME) ७ ते ८.

घटक (UNIT) सजीवांतील पोषण उपघटक (SUBUNIT)

मूल्य (VALUES) वैज्ञानिक दृष्टिकोन

गाभा घटक (CORE ELEMENTS) वैज्ञानिक मनोभूमिका समजणे

अध्यापन पद्धती (TEACHING METHOD) संमिश्र

अध्यापन सूत्र (TEACHING MAXIMS) माझाकडून अज्ञाताकडे

अपेक्षित पूर्वज्ञान (PREVIOUS KNOWLEDGE) विद्यार्थ्यांना सजीव-निर्जीव संकल्पना माहीत आहे

प्रस्तावना (INTRODUCTION) :

सजीवांमध्ये काही जीवन प्रक्रिया अखंडपणे सुरू असतात. त्यांची योग्य माहिती जमून घेण्यासाठी सजीवांतील पोषण याबाबत सखोल माहिती मिळणे ठरले.

* कुपोषण म्हणजे काय?
* पोषण म्हणजे काय?

हेतुकथन (STATEMENT OF AIM) :

आज आपण सजीवांतील पोषण हा घटक अभ्यासू.

पाठ्यांश CONTENT	उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे OBJECTIVE & SPECIFICATION	शैक्षणिक साधने TEACHING AIDS	शिक्षक कृती TEACHER ACTIVITY	विद्यार्थी कृती STUDENTS ACTIVITY
विषय सादरीकरण : SUBJECT PRESENTATION : पोषण – निरोगी व निरामय अन्नपदार्थांची गरज असते यासून अन्न हक्क शिकवणे, आवश्यक पोषकद्रव्ये ओळखणे. स्वयंपाकी वनस्पती स्वतः या आणणारे अन्न स्वतः तयार करणे. जीवनसत्त्वे व खनिजे पोषकतेचे व हानीचे व हानीचे कारण – काय ऑक्साइड या उपयोग करून होणारे द्रव्य व सुरक्षितता या साहाय्याने अन्न तयार करणे.	ज्ञान : KNOWLEDGE विद्यार्थी पोषक द्रव्य ओळखणे काय हे सांगतो. आकलन : UNDERSTANDING : विद्यार्थी स्वयं – पेशी वनस्पती विषयी माहिती सांगतो. उपयोजन : APPLICATION विद्यार्थी वनस्पतीचा अभ्यास करून काय असते हे सांगतो.	चित्र	शिक्षक विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान जाणून घेण्यासाठी प्रश्नावली करतात. शिक्षक विद्यार्थ्यांचे अवलोकन केलेल्या घेण्यासाठी हेतुकथन व स्पष्टीकरण करतात. शिक्षक स्पष्टीकरणाच्या उदाहरणाच्या, प्रश्नोत्तरांच्या, संदर्भ शैक्षणिक साधनांच्या आधारे आशय स्पष्ट करतात. शिक्षक आशयातील मुद्दे फलकावर लिहितात. शिक्षक मूल्यमापनासाठी प्रश्न विचारतात. शिक्षक पाठाचा सारांश करतात व स्वाध्याय सांगतात.	विद्यार्थी श्रवण करतात. विद्यार्थी श्रवण करून आपले जाव वहीत लिहून घेतात. विद्यार्थी श्रवण निरीक्षण करून विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतात. विद्यार्थी फलकावरील मुद्दे वहीत लिहून घेतात. विद्यार्थी विचारले स्या प्रश्नांची उत्तरे देतात. विद्यार्थी श्रवण करून दिलेला स्वाध्याय वहीत लिहून घेतात.

पाठ्यांश CONTENT	उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे OBJECTIVE & SPECIFICATION	शैक्षणिक साधने TEACHING AIDS
वनस्पतींतील वहन व्यवस्था — जलवाहिन्या — अन्नवाहिन्या जलवाहिन्यांमार्फत मुळांकडून पानांकडे व अन्नवाहिन्यांमार्फत पानांकडे अन्न पोहचवले जाते. प्रश्न संश्लेषणातून पानांमध्ये तयार झालेले अन्न अन्नवाहिन्यांमार्फत वनस्पतींच्या इतर भागांकडे वाहण्यासाठी व साठवण करण्यासाठी वापरून घेतले जाते.	कौशल्य : SKILL विद्यार्थी मौखिक स्पष्टीकरण व वाचन करतील.	चित्र

शिक्षक कृती TEACHER ACTIVITY	विद्यार्थी कृती STUDENTS ACTIVITY
संकलन : RECAPULATION शिक्षक प्रश्न विचारतील. ① निरोगी वनस्पतीसाठी कशाची आवश्यकता असते? ② वनस्पतींतील वहनव्यवस्था स्पष्ट करा. ③ स्वयंपोषी वनस्पती विषयी थोडक्यात माहिती सांगा?	विद्यार्थी दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांगतील.
उपयोजन : APPLICATION शिक्षक शिकवत असताना आवश्यक सांगतील. ① ---- मार्फत मुळांकडून पानांकडे इतर वनस्पतींच्या भागांकडे जाते. ② ---- मार्फत वनस्पतींच्या इतर भागांकडे अन्न पोहचवले जाते.	विद्यार्थी शिकवत असताना.
समारोप : CLOSURE शिक्षक पाठाचा सारांश सांगून पाठाचा समारोप करतील.	विद्यार्थी श्रवण करतील.
स्वाध्याय : HOME WORK शिक्षक स्वाध्याय सोडवतील. • वनस्पतींचे पोषण या विषयी थोडक्यात माहिती सांगा.	विद्यार्थी दिलेला स्वाध्याय वही मिळून होतील.

फलक लेखन : (BLACK BOARD WRITING WORK)

दिनांक : (DATE) 4 / 3 / 2026

(SUBJECT) विज्ञान

इयत्ता : (STD) 7 वी

घटक : (UNIT) सजीवांतील पोषण

पोषण	- स्वयंपोषी वनस्पती - वनस्पतीशास्त्रीय वहन व्यवस्था.

शैक्षणिक साहित्य : (TEACHING AIDS NO - 02)

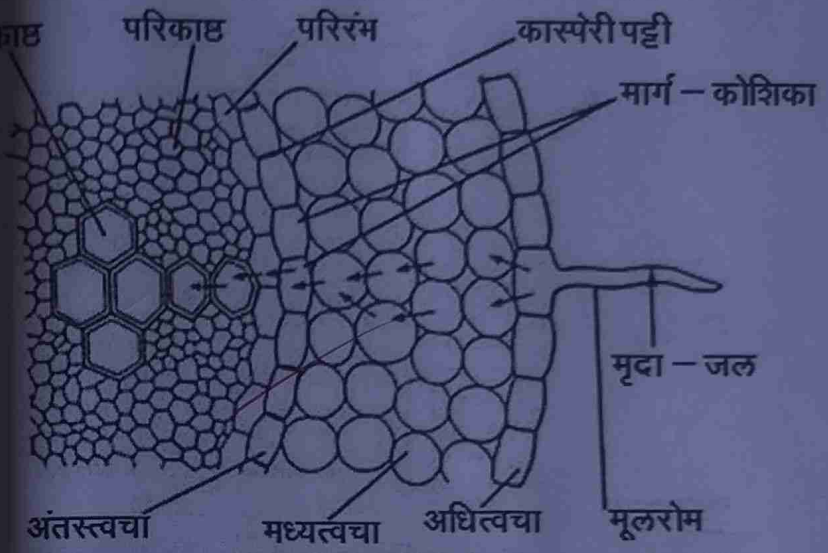

(आकृतीत दर्शविलेले बाण जलमार्ग दाखवितात)

EVALUATION SCHEME

BLOCK TEACHING

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Steps	Criteria	1	2	3	4	5
1	**Lesson Note**	Neat, Correct and complete				✓	
2	**Introduction**	Relevant and stimulating				✓	
3		Revival of previous knowledge and linking with the topic			✓		
4		Statement of aim and Tital writing				✓	
5	**Presentation**	Clarity and Fluency in Narration/ illustration					✓
6		Question-Clear,concise and grammatically correct				✓	
7		Logical and thought provoking questions				✓	
8		Distribution of question and Reinforcement			✓		
9		Black board work				✓	
10		Clarity and Reading / Ease in Demonstration				✓	
11		Explanation : Use of Examples					✓
12		Mastery over the content				✓	
13		Use of Teaching Aids/Use of Examples			✓		
14		Students Participation				✓	
15		Teachers Preparedness					✓
16		Classroom Management & Time Management				✓	
17	**Formative Evaluation**	Recapulation as per objectives			✓		
18		Application-Use of Evaluation Tool : MCQ, Matching item, GD, Project, Quiz, Puzzle etc.			✓		
19		Home work - Appropriate/Activity based					✓
20		Overall impression (Effectiveness of Teaching)				✓	
		Total Marks - 100	79				

Qualitative Feedback, (if any)

पाठ्यांश तयारी व पूर्वनियोजन चांगले

पाठ योजना उत्तम

Signature of Professor In-Charge

EVALUATION SCHEME

BLOCK TEACHING

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Steps	Criteria	1	2	3	4	5
1	Lesson Note	Neat, Correct and complete				✓	
2	Introduction	Relevant and stimulating				✓	
3		Revival of previous knowledge and linking with the topic			✓		
4		Statement of aim and Tital writing				✓	
5	Presentation	Clarity and Fluency in Narration/ illustration					✓
6		Question-Clear,concise and grammatically correct				✓	
7		Logical and thought provoking questions				✓	
8		Distribution of question and Reinforcement			✓		
9		Black board work				✓	
10		Clarity and Reading / Ease in Demonstration				✓	
11		Explanation : Use of Examples					✓
12		Mastery over the content				✓	
13		Use of Teaching Aids/Use of Examples			✓		
14		Students Participation				✓	
15		Teachers Preparedness					✓
16		Classroom Management & Time Management				✓	
17	Formative Evaluation	Recapulation as per objectives			✓		
18		Application-Use of Evaluation Tool : MCQ, Matching item, GD, Project, Quiz, Puzzle etc.			✓		
19		Home work - Appropriate/Activity based					✓
20		Overall impression (Effectiveness of Teaching)				✓	
		Total Marks - 100	79				

Qualitative Feedback, (if any)

प्रकल्पाची मांडणी व पूर्वनियोजन चांगले

पाठ चांगला झाला

Signature of Professor In-Charge

ग्रामोन्नती मंडळ

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (B.Ed.)

वारूळवाडी, नारायणगाव, ता. जुन्नर, जि. पुणे. ४१०५०४

FIRST YEAR INTERNSHIP PROGRAMME

छात्रसेवाकाल अध्यापन (INTERNSHIP TEACHING LESSON NOTE)

विषय (SUBJECT) गणित दिनांक (DATE) 5/3/2026

विद्यार्थ्याचे नाव (STUDENT NAME) बंके ओम [illegible]

शाळेचे नाव (NAME OF SCHOOL) प्राथमिक विद्यामंदिर [illegible]

इयत्ता (STD) 6 वी तुकडी (DIV) अ वेळ (TIME) 30 ते 35 मि.

घटक (UNIT) बँक व खरेदी उपघटक (SUBUNIT) —

मूल्य (VALUES) नीटनेटकेपणा

गाभा घटक (CORE ELEMENTS) दैनंदिन व्यवहारातील आवश्यक

अध्यापन पद्धती (TEACHING METHOD) सविस्तर

अध्यापन सूत्र (TEACHING MAXIMS) [illegible]

अपेक्षित पूर्वज्ञान (PREVIOUS KNOWLEDGE) विद्यार्थ्यांना बँक माहिती आहे.

प्रस्तावना (INTRODUCTION) :

बँक आणि गणित यांचा खूप जवळचा संबंध आहे. असे म्हटल्यास चुकीचे ठरणार नाही. कारण बँकेतील व्यवहार करत असताना गणित विषयातील [illegible] उपयुक्त ठरत असते.

हेतुकथन (STATEMENT OF AIM) :

आज आपण बँक व खरेदी हा घटक अभ्यासू.

पाठ्यांश CONTENT	उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे OBJECTIVE & SPECIFICATION	शैक्षणिक साधने TEACHING AIDS	शिक्षक कृती TEACHER ACTIVITY	विद्यार्थी कृती STUDENTS ACTIVITY
विषय सादरीकरण : SUBJECT PRESENTATION : बँक : — बँक हे पैशाचे व्यवहार करणारी सर्व मान्य संस्था असते. हे एक वित्त विषय कोश असते. आर्थिक व्यवहार : — → विद्यार्थी → शेतकरी → साहित्य कला क्षेत्र → उद्योजक → व्यावसायिक → व्यवसाय इ. बँकेतील खाती : — खाते व्यवस्थापनाची कार्यालय कामकाजाची आवश्यकता असते. → अल्पवयीन पुरुषा → अल्पवयीन पुरुषा	ज्ञान : KNOWLEDGE विद्यार्थी बँकेतील व्यवस्थेच्या प्रकारांची नावे सांगतील. आकलन : UNDERSTANDING : विद्यार्थी बँकेची माहिती स्पष्ट करून सांगतील. उपयोजन : APPLICATION विद्यार्थी बचत खाते आणि चालू खाते यामधील फरक सांगतील.	बँकेचे चित्र	शिक्षक विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान उपस्थित करतील. पडताळणी करतील. शिक्षक विद्यार्थ्यांचे अवधान खेचून घेण्यासाठी हेतुकथन व कृतिक लेखन करतील. शिक्षक स्पष्टीकरणाच्या, प्रश्नोत्तराच्या सहाय्ये घटक संकल्पना आणि पाठाचा आशय स्पष्ट करतील. शिक्षक फलकलेखन करतील. शिक्षक मूल्यमापनासाठी प्रश्न विचारतील. शिक्षक पाठाचा सारांश संग्रहित सामरीत करतील. शिक्षक स्वाध्याय सांगतील.	विद्यार्थी श्रवण करतील. विद्यार्थी श्रवण करून पाठाचे कृतिक वहीत नोंदवून घेतात. विद्यार्थी श्रवण, निरीक्षण करतील. विद्यार्थी फलकावरील आशय वहीत नोंद करतात. विद्यार्थी विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांगतात. विद्यार्थी श्रवण करतील. विद्यार्थी दिलेला स्वाध्याय वहीत नोंदविणार.

पाठ्यांश CONTENT	उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे OBJECTIVE & SPECIFICATION	शैक्षणिक साधने TEACHING AID
अगदी थोडे :- आजचीच एखादी बँकेचा दर 6.75% ला देत असतात. → चालू → बचत → मुदत ठेव → डबल बँकिंग → SMS बँकिंग इ. सुविधा मिळतात. गमू थोडे :- कोणीही बँक व्यवहार करता येते. वेगवेगळ्या बँकेचे आत्ता व्याज सिद्ध केले. आत्ता → FD → RD अशाप्रकारे योजना असतात.	कौशल्य : SKILL विद्यार्थी बँकेत खाते कसे चालू करता येते. याची माहिती असुन सांगतो.	

शिक्षक कृती TEACHER ACTIVITY	विद्यार्थी कृती STUDENTS ACTIVITY
संकलन : RECAPULATION शिक्षक प्रश्न विचारतात. ① बँकेशी संबंधित घटक व्यवहार हाच करत असतात. ② बँकेत खाते उघडणे संबंधित कागदपत्रे असतात. ③ गमू थोडे माहिती सांगा.	विद्यार्थी वेगवेगळे प्रश्नांचे उत्तरे सांगतात.
उपयोजन : APPLICATION शिक्षक उदाहरणे सोडवून घेतात. ① द.सा.द.शे. 10 दराने 6000 रुपये एवढे व्याज किती होईल हे सांगा.	विद्यार्थी दिलेली उदाहरणे सोडवतात.
समारोप : CLOSURE शिक्षक आजचा सारांश थोडक्यात आजचा समारोप करतात.	विद्यार्थी श्रवण करतात.
स्वाध्याय : HOME WORK शिक्षक स्वाध्याय सांगतात.	विद्यार्थी दिलेला स्वाध्याय वहीत लिहून घेतात.

फलक लेखन : (BLACK BOARD WRITING WORK)

दिनांक : (DATE) 5 / 3 / 2026

विषय : (SUBJECT) गणित

इयत्ता : (STD) 6 वी

घटक : (UNIT) बँक आणि शास्त्रीयज्ञान

→ बँक

→ बँक खाते

→ चालू खाते

→ बचत खाते.

शैक्षणिक साहित्य : (TEACHING AIDS NO - 02)

शैक्षणिक साहित्य : (TEACHING AIDS NO - 03)

EVALUATION SCHEME

BLOCK TEACHING

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Steps	Criteria	1	2	3	4	5
1	**Lesson Note**	Neat, Correct and complete				✓	
2	**Introduction**	Relevant and stimulating				✓	
3		Revival of previous knowledge and linking with the topic			✓		
4		Statement of aim and Tital writing				✓	
5	**Presentation**	Clarity and Fluency in Narration/ illustration					✓
6		Question-Clear,concise and grammatically correct				✓	
7		Logical and thought provoking questions				✓	
8		Distribution of question and Reinforcement			✓		
9		Black board work				✓	
10		Clarity and Reading / Ease in Demonstration				✓	
11		Explanation : Use of Examples			✓		
12		Mastery over the content			✓		
13		Use of Teaching Aids/Use of Examples				✓	
14		Students Participation					✓
15		Teachers Preparedness					✓
16		Classroom Management & Time Management				✓	
17	**Formative Evaluation**	Recapulation as per objectives				✓	
18		Application-Use of Evaluation Tool : MCQ, Matching item, GD, Project, Quiz, Puzzle etc.			✓		
19		Home work - Appropriate/Activity based				✓	
20		Overall impression (Effectiveness of Teaching)				✓	
		Total Marks - 100	78				

Qualitative Feedback, (if any) _____

प्रशिक्षणार्थी पूर्ण समर्पित आणि
विषयानुसार प्रशिक्षणार्थी कार्यशील
आहे.

Signature of Professor In-Charge

सहशालेय किंवा अभ्यासेतर उपक्रमातील सहभाग आणि अहवाल

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504
WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487
ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

EVALUATION SCHEME

Evaluation Criteria for Co-curricular & Extracurricular Activity Report

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Evaluation Criteria	1	2	3	4	5
1	Selection and relevance of activity - Meaningfulness and appropriateness of the selected activity in the school context उपक्रमाची निवड व सुसंगती - शाळेच्या संदर्भात उपक्रमाचा अर्थ व सुसंगती				✓	
2	Planning and preparation - Systematic, realistic plan with required resources नियोजन व तयारी - उपक्रमाचे सुसंगत, वास्तववादी नियोजन व आवश्यक साधनसामग्री.					✓
3	Organization and coordination - Effective arrangement with teamwork and management आयोजन व समन्वय - प्रभावी आयोजन, सहकार्य व व्यवस्थापन				✓	
4	Student participation and engagement - Active and meaningful student involvement विद्यार्थ्यांचा सहभाग व गुंतवणूक - विद्यार्थ्यांचा उत्साही व अर्थपूर्ण सहभाग			✓		
5	Creativity and innovation - Presence of innovative and creative ideas. सर्जनशीलता व नवनवीनता - नवकल्पक व सर्जनशील विचारांचा समावेश				✓	
6	Learning outcomes and reflection - Clear learning outcomes and personal reflection शिकण्याचे निष्कर्ष व चिंतन - स्पष्ट शिकण्याचे निष्कर्ष व स्वत:चे चिंतन.					✓
7	Use of supporting materials (charts, photos etc.) Relevant and neatly presented materials. पूरक साहित्याचा वापर (चार्ट, छायचित्रे इ.) सुसंगत व नीटनेटके साहित्य.				✓	
8	Language and presentation - Correct language, Clear structure, neat presentation भाषा व सादरीकरण - शुध्द भाषा, स्पष्ट रचना, नीटनेटके सादरीकरण				✓	
9	Teamwork and collaboration - Evidence of cooperative work wirh peers and teachers टीमवर्क व सहकार्य - सहविद्यार्थी व शिक्षकांसोबत सहकार्याचे दर्शन			✓		
10	Overall completeness and neatness - Comprehensive, well-structured and acsthetically appealing report. एकूण पूर्णता व स्वच्छता - सर्वसमावेशक, सुसंगत व आकर्षक अहवाल.			✓		
	Total Marks - 50 39					

Qualitative Feedback, (if any) :
सहभाग व उपक्रमाचे नियोजन व कार्यवाही चांगली.

Signature of Professor in-charge

प्रस्तावना :-

विज्ञान दिन हा विद्यार्थ्यांमध्ये वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित करण्यासाठी महत्त्वाचा सहभागाचा उपक्रम आहे. या दिवशी विविध प्रयोग, प्रकल्प, डॉक्युमेंट्री व चर्चा यांच्या माध्यमातून विज्ञानाचे महत्त्व अधोरेखित करण्यात येते.

उद्दिष्टे -

- विज्ञान दिन साजरा करण्यामागील मुख्य उद्दिष्ट विद्यार्थ्यांमध्ये वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित करणे हे आहे.
- विज्ञान विषयाबद्दल आवड निर्माण करणे व भीती दूर करणे हा हेतू आहे.
- विद्यार्थ्यांना प्रयोग व प्रात्यक्षिकांद्वारे शिकण्याची संधी देणे अपेक्षित आहे.
- नवनिर्मितीला व नवकल्पनांना प्रोत्साहन देणे हे उद्दिष्ट आहे.
- विद्यार्थ्यांमध्ये प्रश्न विचारण्याची व शोध घेण्याची वृत्ती विकसित करणे हा महत्त्वाचा हेतू आहे.

① सहशालेय उपक्रमाचा अर्थ व स्वरूप :-

— शालेय शाळांतील उपक्रम तसेच विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अत्यंत कार्यक्रम होय. विज्ञान दिन हे विद्यार्थ्यांसाठी वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित करण्यासाठी महत्त्वाचा उपक्रम आहे.

— या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांना विज्ञानातील संकल्पना प्रत्यक्ष अनुभवता येतात. विद्यार्थ्यांना दैनंदिन जीवनातील संबंध स्पष्ट होतो. त्यामुळे हा उपक्रम हेतूपूर्वक आयोजन सुसंगत आहे.

② नियोजन व तयारी —

— विज्ञान दिन साजरा करण्यापूर्वी सविस्तर नियोजन व काटेकोर तयारी करणे आवश्यक आहे. उपक्रमाचे स्वरूप ठरवून त्यानुसार विविध प्रकल्प प्रदर्शन तयार करण्यात आले. आवश्यक साहित्याची खरेदी करण्यात आली. जागेची व्यवस्था करण्यात आली. विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन देण्यात आले.

③ आयोजन व अंमलबजावणी :-

— विज्ञान दिनाचे आयोजन प्रमुख पाहुणे करण्यात आले. सर्व शिक्षक व विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीत कार्यक्रमाची सुरुवात करण्यात आली. विज्ञान व दैनंदिन जीवन यावर विचार व्यक्त करण्यात आले.

— पाहुण्यांचे स्वागत करण्यात आले. प्रदर्शन व प्रयोगांचे शास्त्रीय स्पष्टीकरण व्यवस्थित पार पडले.

④ विद्यार्थ्यांचा सहभाग व शिस्तबद्धता :-

— विद्यार्थ्यांनी उत्साहाने विज्ञान दिनात सहभाग घेतला. विविध प्रयोग व मॉडेल्स सादर करण्यात आले. विद्यार्थ्यांनी शंकांचे प्रश्न विचारले. प्राथमिक स्वरूपाचे सहभाग घेतला.

⑤ अभिनवशीलता व नवकल्पना :-

— विद्यार्थ्यांनी अभिनवशीलतेने विविध प्रकल्प सादर केले. नवीन कल्पनांचा वापर करण्यात आला. मॉडेल्स व प्रयोगांमध्ये नवकल्पना दिसून आल्या. विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या कल्पना मांडल्या.

⑥ विद्यार्थ्यांचे निरीक्षण व चिंतन :-

या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांना निसर्गाचे महत्व समजले. प्रत्यक्ष अनुभवामुळे ज्ञान अधिक स्पष्ट झाले. वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित झाला.

शिक्षकांनीही चिंतन करून आपल्या अध्यापनाचे विश्लेषण करण्यात आले. हा उपक्रम शैक्षणिकदृष्ट्या उपयुक्त ठरला.

⑦ पुरक साहित्याचा वापर -

निसर्ग निरीक्षणासाठी विविध पुरक साहित्याचा वापर करण्यात आला. यात मॉडेल्स, चार्टस, थर्मोमीटर, सर्वांचे होते. प्रयोगांसाठी आवश्यक उपकरणे वापरली गेली.

डिजिटल साधनांचा वापर करण्यात आला. व्हिडिओ व प्रेझेंटेशन दाखवण्यात आले. स्लाईडचा उपयोग करून विद्यार्थ्यांना समजे सुलभ झाली. आकर्षक, अर्थपूर्ण व माहिती पूर्ण होते. विद्यार्थ्यांची प्रतिसाद प्रभावी झाला. अनुभव अधिक रंजक झाला.

⑧ अडचणी व उपाययोजना -

विद्यार्थ्यांची अडचणी एकेकाची अडचण असल्याचे जाणवले. प्रत्येकाची अडचण वेगळी होती. एकेकाला वेगळा विचारावे लागले. एकेकाला वेळ द्यावा लागला.

गट केले. गटातील विद्यार्थ्यांना एकमेकांना मदत करण्यास सांगितले. अडचणी सोडवण्यास मदत झाली. यामुळे विद्यार्थ्यांची प्रक्रिया अधिक प्रभावी झाली.

⑨ कार्यक्रमाची पूर्णता व यशस्वीता -

कार्यक्रमानंतर सर्व साहित्य व्यवस्थित नीटनेटके करण्यात आले. वापरलेली साधने योग्य ठिकाणी ठेवण्यात आली. सर्व व परिसर स्वच्छ करण्यात आला. कचरा योग्य पद्धतीने टाकण्यात आला.

विद्यार्थ्यांना स्वच्छतेचे महत्व समजले. जबाबदारीची भावना निर्माण झाली. कार्यक्रमाचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले.

मूल्यमापन कार्य सहभाग

आणि

अहवाललेखन

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504

WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487

ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

EVALUATION SCHEME

Evaluation Criteria for Report on Assistance in Evaluation-related work

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Evaluation Criteria with Description	1	2	3	4	5
1	Understanding of evaluation process - Clarity about purpose, tools, and procedures of school evaluation मूल्यांकन प्रक्रियेचे आकलन - शाळेतील मूल्यांकनाचे उद्देश, साधने आणि प्रक्रिया याबाबत स्पष्ट समज.				✓	
2	Participation and involvement - Active role in the assigned evaluation activities. सहभाग आणि सहभागिता - दिलेल्या मूल्यांकन कार्यातील सक्रिय भूमिका.			✓		
3	Accuracy and responsibility - Careful and precise completion of assigned work अचूकता आणि जबाबदारी - दिलेल्या कार्यातील काळजी आणि अचूकता				✓	
4	Confidentiality and ethics - Proper maintenance of confidentiality and ethical standards. गोपनीयता आणि नैतिकता - गोपनीयता आणि नैतिक निकषांचे योग्य पालन.					✓
5	Record keeping and documentation - Systematic and organized maintenance of records. नोंदवही आणि दस्तऐवजीकरण - नोंदींचे सुसूत्र आणि व्यवस्थित संधारण				✓	
6	Support to teachers - Meaningful academic and procedural support to mentor teachers, शिक्षकांना सहकार्य - मार्गदर्शक शिक्षकांना दिलेले अर्थपूर्ण शैक्षणिक आणि प्रक्रियात्मक सहकार्य.			✓		
7	Use of tools and techniques - Effective use of checklists, rubrics, question papers, or related tools. साधनांचा आणि तंत्रांचा वापर - चेकलिस्ट, मूल्यांकन की, प्रश्नपत्रिका इत्यादी साधनांचा प्रभावी वापर				✓	
8	Time management - Timely completion of evaluation - related tasks. वेळ व्यवस्थापन - मूल्यांकन कार्याची वेळेत पूर्णता.					✓
9	Learning from experience - Clear expression of insights gained from evaluation work. अनुभवातून शिकलेले - मूल्यांकन कार्यातून मिळालेल्या शिकण्याची स्पष्ट अभिव्यक्ती.				✓	
10	Overall performance and report presentation - Comprehensive, organized, and neatly presented report एकूण कार्यप्रदर्शन आणि अहवाल सादरीकरण - अहवालाची सुसूत्र पूर्ण आणि नीटनेटकी मांडणी.				✓	
	Total Marks - 50					

40

Qualitative Feedback, (if any) :

मूल्यमापनामध्ये सहभाग क

Signature of Professor Incharge

निबंधलेखन

GRAMONNATI MANDAL B.Ed. COLLEGE

WARULWADI, NARAYANGAON, TAL.: JUNNAR, DIST.: PUNE - 410 504

WRC/APW04161/123500 (M) CO-ED/2008/43487

ID No.PU/PN/Edu/345/2009, E-Mail : gramonnati@yahoo.com

Phase III

EVALUATION SCHEME

Evaluation Scheme for Reflection Essay, Feedback by School Teacher and Presentation

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Evaluation Criteria	1	2	3	4	5
	A. Reflection Essay					
1	Clarity of internship context - Clear description of school, classes handled duration and responsibilities इंटर्नशिप संदर्भातील स्पष्टता - शाळा, शिकवलेले वर्ग, कालावधी आणि जबाबदाऱ्यांचे स्पष्ट वर्णन				✓	
2	Reflection on teaching-learning - Insightful analysis of teaching experiences, student engagement, and observed lessons. अध्यापन - अभ्यास प्रक्रियेवरील चिंतन - अध्यापन अनुभव, विद्यार्थ्यांचा सहभाग आणि निरीक्षित धड्यांचे अर्थपूर्ण विश्लेषण.			✓		
3	Connection with theory - Ability to relate internship experiences to concepts from pedagogy, psychology and educational theory सिध्दांताशी संबंध जोडणे - इंटर्नशिप अनुभवांचे अध्यापनशास्त्र, मानसशास्त्र आणि शिक्षणतत्वातील संकल्पनांशी जोडण्याची क्षमता				✓	
4	Challenges and solutions - Description of difficulties faced during internship and strategies used to resolve them अडचणी आणि उपाय - इंटर्नशिपदरम्यान आलेल्या अडचणी आणि त्यांचे निराकरण करण्यासाठी वापरलेल्या युक्तांचे वर्णन					✓
	B. Feedback by School Teacher					
5	Teaching performance - Feedback regarding lesson clarity, content delivery, use of methods, and classroom management. अध्यापन कार्यप्रदर्शन - धड्यांची स्पष्टता, विषय सादरीकरण, पध्दतींचा वापर आणि वर्गव्यवस्थापनाबाबत प्राप्त अभिप्राय				✓	
6	Professional behaviour - Punctuality, responsibility, discipline, communication, and interaction with students and staff व्यावसायिक आचरण - वेळपालन, जबाबदारी, शिस्त, संवादकौशल्य आणि विद्यार्थ्या कर्मचाऱ्यांशी संवादबाबत अभिप्राय			✓		
7	Responsivencss to feedback - Implementation of suggestions for improvement and readiness to learn. अभिप्रायानुसार सुधारणा - सुधारणा सूचना अमलात आणण्याची तयारी आणि शिकण्याची वृत्ती				✓	
	C. Presentation of Internship Work in College					
8	Organization and clarity - Logical sequence, clear explanation of internship tasks, and well-structured presentation सुसूत्रता आणि स्पष्टता - इंटर्नशिप कार्याची मांडणी, स्पष्ट स्पष्टीकरण आणि सुसंघटित सादरीकरण					✓
9	Use of evidence - Effective use of documents, photos, reports, reflections, and records during presentation पुराव्यांचा वापर - दस्तावेज, छायाचित्रे, अहवाल, चिंतन आणि नोंदीचा योग्य आणि प्रभावी वापर			✓		
10	Communication and confidence - Presentation skills, articulation, confidence level and ability to answer questions संवादकौशल्य आणि आत्मविश्वास - सादरीकरण कौशल्य, मांडणीची स्पष्टता, आत्मविश्वास आणि प्रश्नांना उत्तर देण्याची क्षमता.	39			✓	

Qualitative Feedback, (if any) : _____

सादरीकरण कौशल्य चिंतन

Signature of Professor In-charge

इंटर्नशिप संदर्भातील यशस्वी पार पाडलेल्या कामगिरीचे व केलेल्या कार्यवाही आणि जबाबदाऱ्यांचे स्पष्ट वर्णन -

छात्रसेवाकार्यावधीमध्ये दि. 23 फेब्रुवारी 2026 ते 23 मार्च 2026 या कार्यावधीत इंटर्नशिप पूर्ण करण्यासाठी माध्यमिक विद्यालय कुंभारवाडी या ठिकाणी माझी छात्रसेवा-कार्य आयोजित करण्यात आला होता.

या छात्रसेवाकार्यावधीत शाळेतील प्रत्येक वर्गाचे अध्यापन करण्यासाठी इयत्ता नववी आणि आठवी या वर्गांची वर्ग अध्यापन करण्यात आले. वर्गात शिकवण्यात आलेल्या सत्रांमध्ये विद्यार्थ्यांना विविध घटकांच्या संदर्भात मार्गदर्शन करण्यात करण्यात आले.
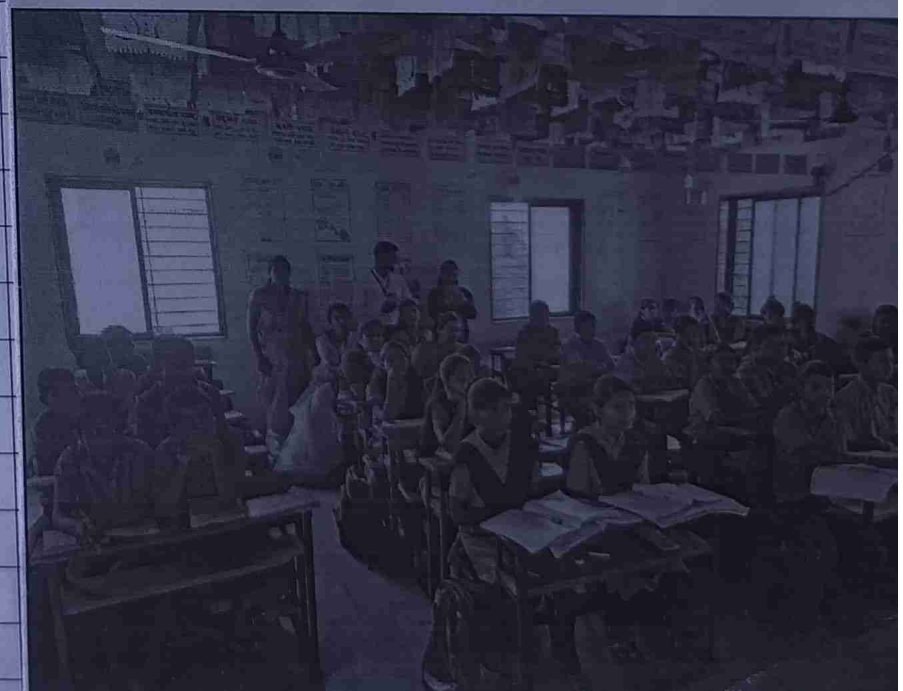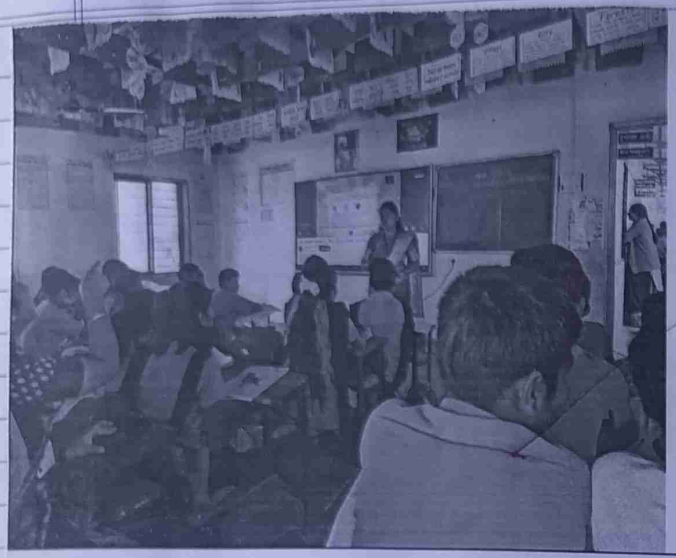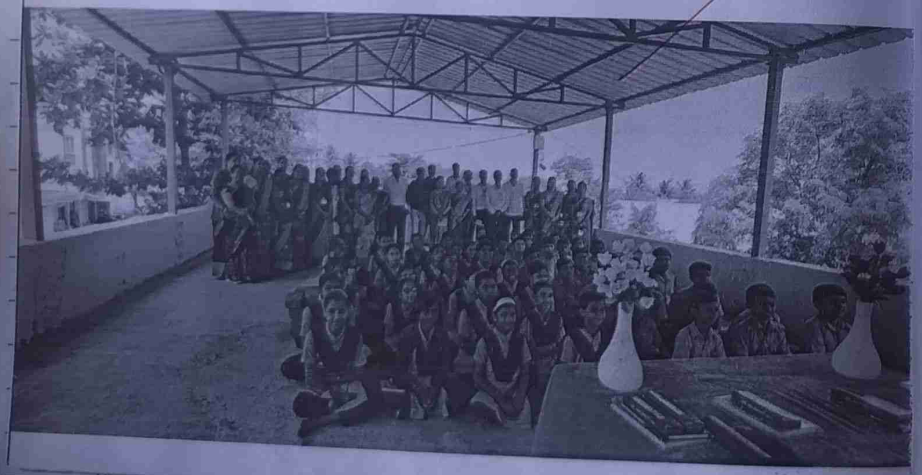
या घटकांवर आधारित विविध प्रश्न विचारून विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन केले. यासोबत अध्यापन कार्यात सहभाग करून घेतला व अध्यापन करताना विद्यार्थ्यांच्या नेमकी शिकण्यात येणाऱ्या अडचणीकडेही विशेष लक्ष देण्यात आले.